ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 4.11.2020
COM(2020) 692 final

2020/0313 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 428/2009 του Συμβουλίου με την χορήγηση ενωσιακής γενικής άδειας εξαγωγής για την εξαγωγή ορισμένων ειδών διπλής χρήσης από την Ένωση προς το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Στις 29 Μαρτίου 2017 το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση, δυνάμει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με το άρθρο 50, η Ένωση διαπραγματεύθηκε με το Ηνωμένο Βασίλειο συμφωνία που καθορίζει τις λεπτομερείς ρυθμίσεις για την αποχώρησή του, λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο της μελλοντικής μας σχέσης (στο εξής: συμφωνία αποχώρησης[1]). Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας αποχώρησης, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν είναι πλέον κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την 31η Ιανουαρίου 2020, και το πρωτογενές και παράγωγο δίκαιο της Ένωσης θα παύσουν να εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο μετά τη λήξη μεταβατικής φάσης, στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 428/2009, της 5ης Μαΐου 2009, του Συμβουλίου (στο εξής: κανονισμός) που θεσπίζει κοινοτικό σύστημα ελέγχου των εξαγωγών, της μεταφοράς, της μεσιτείας και της διαμετακόμισης ειδών διπλής χρήσης[2], δημιουργεί κοινό σύστημα ελέγχων όσον αφορά τις εξαγωγές ειδών διπλής χρήσης, σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις και υποχρεώσεις των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Βάσει του εν λόγω κανονισμού, για την εξαγωγή ειδών διπλής χρήσης σε τρίτες χώρες απαιτείται άδεια. Η άδεια αυτή μπορεί να λάβει τη μορφή ειδικής, συνολικής ή γενικής άδειας.

Με σκοπό να στηριχθεί η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και να καθιερωθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για όλους τους ενωσιακούς εξαγωγείς και, παράλληλα, να εξασφαλιστούν υψηλό επίπεδο ασφάλειας και η πλήρης συμμόρφωση με τις διεθνείς υποχρεώσεις, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 428/2009 του Συμβουλίου προβλέπει τη χορήγηση ενωσιακών «γενικών αδειών εξαγωγής» για την εξαγωγή ορισμένων ειδών διπλής χρήσης σε ορισμένες τρίτες χώρες υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Ειδικότερα, το παράρτημα ΙΙα του κανονισμού προβλέπει ενωσιακή γενική άδεια εξαγωγής («EU001») για ορισμένες συναλλαγές χαμηλού κινδύνου, π.χ. τις εξαγωγές στην Αυστραλία, τον Καναδά, την Ιαπωνία, τη Νέα Ζηλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία (συμπεριλαμβανομένου του Λιχτενστάιν) και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση επηρεάζει το εμπόριο ειδών διπλής χρήσης μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου: σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 428/2009 του Συμβουλίου, οι εξαγωγές ειδών διπλής χρήσης από την ΕΕ προς το Ηνωμένο Βασίλειο θα απαιτούν, από την 1η Ιανουαρίου 2021, άδεια εξαγωγής που θα εκδίδεται από την αρμόδια εθνική αρχή του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο εξαγωγέας. Αυτό θα δημιουργούσε σημαντική διοικητική επιβάρυνση για τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και για τους ενωσιακούς εξαγωγείς, επηρεάζοντας την ανταγωνιστικότητά τους.

Ως εκ τούτου, προκειμένου να μετριαστούν αυτοί οι κίνδυνοι και ο αντίκτυπος της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου στην ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, είναι σκόπιμο να προστεθεί το Ηνωμένο Βασίλειο στο παράρτημα ΙΙα του κανονισμού και, ως εκ τούτου, να ελέγχονται οι εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο της ενωσιακής γενικής άδειας εξαγωγής EU001. Το Ηνωμένο Βασίλειο θα πρέπει να προστεθεί στον κατάλογο των χωρών που περιλαμβάνονται στην άδεια EU001 για μια σειρά από λόγους:

---

[1] Συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ L 29 της 31.1.2020, σ. 7) («συμφωνία αποχώρησης»).

[2] ΕΕ L 134 της 29.5.2009, σ. 1.

- το Ηνωμένο Βασίλειο είναι συμβαλλόμενο μέρος των οικείων διεθνών συνθηκών και μέλος διεθνών καθεστώτων μη διάδοσης, και εξακολουθεί να υπέχει την υποχρέωση πλήρους συμμόρφωσης με τις σχετικές υποχρεώσεις και δεσμεύσεις·
- το Ηνωμένο Βασίλειο διενεργεί κατάλληλους και επαρκείς ελέγχους, απαντώντας αποτελεσματικά στους προβληματισμούς που εκφράζονται σχετικά με την προβλεπόμενη τελική χρήση των ειδών και τον κίνδυνο εκτροπής, σύμφωνα με τις διατάξεις και τους στόχους του παρόντος κανονισμού.

Ως εκ τούτου, η προσθήκη του Ηνωμένου Βασιλείου στον κατάλογο των χωρών που περιλαμβάνονται στην EU001 δεν θα επηρεάσει αρνητικά την ενωσιακή και τη διεθνή ασφάλεια, διασφαλίζοντας παράλληλα την ομοιόμορφη και συνεπή εφαρμογή των ελέγχων σε ολόκληρη την ΕΕ και εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τους ενωσιακούς εξαγωγείς.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Το ενωσιακό σύστημα ελέγχου των εξαγωγών όσον αφορά τα είδη διπλής χρήσης προβλέπει ότι οι άδειες εξαγωγής εκδίδονται κανονικά από τις αρμόδιες εθνικές αρχές με βάση κατά περίπτωση αξιολογήσεις. Η απαίτηση ειδικής άδειας για την πραγματοποίηση εξαγωγών προς το Ηνωμένο Βασίλειο είναι πιθανό να συνεπάγεται σημαντική διοικητική επιβάρυνση για τους εξαγωγείς και τις αρμόδιες αρχές και ενέχει τον κίνδυνο να δημιουργήσει άνισους όρους ανταγωνισμού για τους εξαγωγείς στο κράτος μέλος, με αποτέλεσμα να επηρεάσει την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και της κοινής εμπορικής πολιτικής. Αυτές οι διαταράξεις θα μπορούσαν να αμβλυνθούν με την προσθήκη του Ηνωμένου Βασιλείου στον κατάλογο των προορισμών που καλύπτονται από την EU001. Επομένως, η παρούσα πρόταση συνάδει με τη γενική προσέγγιση που ακολουθείται ως προς τα μέτρα έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου χωρίς συμφωνία.

Επιπλέον, δεδομένου ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είναι σημαντικός προορισμός για τις εξαγωγές ειδών διπλής χρήσης και ότι δεσμεύεται και διασφαλίζει την πλήρη συμμόρφωση με τις σχετικές διεθνείς υποχρεώσεις και δεσμεύσεις, η προσθήκη του Ηνωμένου Βασιλείου στον κατάλογο των προορισμών που καλύπτονται από την EU001 συνάδει επίσης με τους στόχους του παρόντος κανονισμού όσον αφορά τη διεθνή και την ενωσιακή ασφάλεια, καθώς και με τον τρόπο με τον οποίο ελέγχεται βάσει του δικαίου της ΕΕ η εξαγωγή ειδών διπλής χρήσης σε άλλα κράτη (τα οποία βρίσκονται σε θέση συγκρίσιμη με εκείνη του Ηνωμένου Βασιλείου από την άποψη των στόχων του κανονισμού).

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η νομική βάση είναι το άρθρο 207 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Άνευ αντικειμένου, δεδομένου ότι το διεθνές εμπόριο αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ.

- **Αναλογικότητα**

Ο προτεινόμενος κανονισμός θεωρείται αναλογικός, καθώς αποτρέπει τις δυσανάλογες διαταραχές στις εμπορικές συναλλαγές και την υπερβολική διοικητική επιβάρυνση για τις ενωσιακές εξαγωγές ειδών διπλής χρήσης προς το Ηνωμένο Βασίλειο, διαφυλάσσοντας,

παράλληλα, τη διεθνή και την ενωσιακή ασφάλεια. Δεν υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου και δεν προβαίνει σε οποιαδήποτε ευρύτερη αλλαγή.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η παρούσα πρόταση περιλαμβάνει περιορισμένη τροποποίηση με σκοπό την αντιμετώπιση μιας πολύ συγκεκριμένης και μεμονωμένης περίπτωσης. Δεδομένου ότι ο κατάλογος των τρίτων χωρών που καλύπτονται από την EU001 καθιερώνεται με τον κανονισμό, και επειδή η Επιτροπή δεν έχει την εξουσία να προσθέτει άλλες χώρες στον εν λόγω κατάλογο, η θέσπιση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου φαίνεται ότι αποτελεί τη μόνη κατάλληλη νομική πράξη για την αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Άνευ αντικειμένου λόγω του εξαιρετικού και μεμονωμένου χαρακτήρα της περίστασης η οποία καθιστά αναγκαία την παρούσα πρόταση.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Οι ειδικές συνθήκες που περιβάλλουν την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση και η συνεχώς μεταβαλλόμενη κατάσταση δημιουργούν σημαντικούς περιορισμούς όσον αφορά τη δυνατότητα δημόσιας διαβούλευσης της πρότασης. Ωστόσο, διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη και εκπρόσωποι των κρατών μελών επισήμαναν τις προκλήσεις που απορρέουν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, καθώς και πιθανές λύσεις.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες για τη βελτίωση της νομοθεσίας, δεν κρίνεται αναγκαία η εκτίμηση επιπτώσεων, λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα της κατάστασης. Δεν υπάρχουν διαθέσιμες ουσιωδώς διαφορετικές επιλογές πολιτικής πλην εκείνης που έχει προταθεί.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η παρούσα πρόταση δεν έχει αντίκτυπο στην εφαρμογή ή την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Άνευ αντικειμένου.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Άνευ αντικειμένου.

2020/0313 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 428/2009 του Συμβουλίου με την χορήγηση ενωσιακής γενικής άδειας εξαγωγής για την εξαγωγή ορισμένων ειδών διπλής χρήσης από την Ένωση προς το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 29 Μαρτίου 2017 το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση, δυνάμει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με το άρθρο 50, η Ένωση διαπραγματεύθηκε με το Ηνωμένο Βασίλειο τη συμφωνία αποχώρησης[3]. Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας αποχώρησης, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν είναι πλέον κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την 31η Ιανουαρίου 2020, και το πρωτογενές και παράγωγο δίκαιο της Ένωσης θα παύσουν να εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού μετά τη λήξη μεταβατικής φάσης, στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

2) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 428/2009 του Συμβουλίου[4] καθιερώνει κοινό σύστημα για τον έλεγχο των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης, με σκοπό την προστασία της ενωσιακής και της διεθνούς ασφάλειας και τη διαμόρφωση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τους ενωσιακούς εξαγωγείς.

3) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 428/2009 προβλέπει τη χορήγηση ενωσιακών «γενικών αδειών εξαγωγής», οι οποίες διευκολύνουν τους ελέγχους των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης χαμηλού κινδύνου σε ορισμένες τρίτες χώρες. Επί του παρόντος, η γενική ενωσιακή άδεια εξαγωγής αριθ. EU001 καλύπτει την Αυστραλία, τον Καναδά, την Ιαπωνία, τη Νέα Ζηλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία (συμπεριλαμβανομένου του Λιχτενστάιν) και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

---

[3] Συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ L 29 της 31.1.2020, σ. 7).

[4] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 428/2009 του Συμβουλίου, της 5ης Μαΐου 2009, περί κοινοτικού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών, της μεταφοράς, της μεσιτείας και της διαμετακόμισης ειδών διπλής χρήσης (ΕΕ L 134 της 29.5.2009, σ. 1).

4) Το Ηνωμένο Βασίλειο είναι συμβαλλόμενο μέρος των οικείων διεθνών συνθηκών και μέλος διεθνών καθεστώτων μη διάδοσης, και εξακολουθεί να υπέχει την υποχρέωση πλήρους συμμόρφωσης με τις σχετικές υποχρεώσεις και δεσμεύσεις.

5) Το Ηνωμένο Βασίλειο διενεργεί κατάλληλους και επαρκείς ελέγχους, απαντώντας αποτελεσματικά στους προβληματισμούς που εκφράζονται σχετικά με την προβλεπόμενη τελική χρήση των ειδών και τον κίνδυνο εκτροπής, σύμφωνα με τις διατάξεις και τους στόχους του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 428/2009.

6) Η προσθήκη του Ηνωμένου Βασιλείου στον κατάλογο των χωρών που περιλαμβάνονται στην EU001 δεν αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά την ενωσιακή ή τη διεθνή ασφάλεια.

7) Δεδομένου ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είναι σημαντικός προορισμός για τα είδη διπλής χρήσης που παράγονται στην Ένωση, κρίνεται σκόπιμο να προστεθεί το Ηνωμένο Βασίλειο στον κατάλογο των προορισμών που καλύπτονται από τις ενωσιακές γενικές άδειες εξαγωγής αριθ. EU001, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομοιόμορφη και συνεπής εφαρμογή των ελέγχων σε όλη την Ένωση, να προωθηθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους ενωσιακούς εξαγωγείς, να αποφευχθεί η περιττή διοικητική επιβάρυνση και, παράλληλα, να διαφυλαχθεί η ενωσιακή και η διεθνής ασφάλεια.

8) Δεδομένου του επείγοντος χαρακτήρα που δημιουργείται λόγω των συνθηκών της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι αναγκαίο να επιτραπεί η ταχεία εφαρμογή των διατάξεων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό σχετικά με την κάλυψη και του Ηνωμένου Βασιλείου από την ενωσιακή γενική άδεια εξαγωγής αριθ. EU001. Ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Το παράρτημα ΙΙα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 428/2009 του Συμβουλίου τροποποιείται ως εξής:

1) ο τίτλος «Εξαγωγές στην Αυστραλία, τον Καναδά, την Ιαπωνία, τη Νέα Ζηλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία, συμπεριλαμβανομένου του Λιχτενστάιν, και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής» αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Εξαγωγές στην Αυστραλία, τον Καναδά, την Ιαπωνία, τη Νέα Ζηλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία, συμπεριλαμβανομένου του Λιχτενστάιν, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής»·

2) στο μέρος 2 μετά τη φράση «Ελβετία, συμπεριλαμβανομένου του Λιχτενστάιν» προστίθεται η φράση:

«- Ηνωμένο Βασίλειο (με την επιφύλαξη της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού στο Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού ως προς τη Βόρεια Ιρλανδία σύμφωνα με το παράρτημα 2 σημείο 47 του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία, το οποίο παραθέτει τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της συμφωνίας αποχώρησης)[5]».

[5] ΕΕ C 66 I της 19.2.2019, σ. 1.

Άρθρο 2

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Ο Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*